

[Strona Główna](#) > ... > [Roszczenia Pieniężne](#) > [Zabezpieczenie Aktywów W toku Postępowania W państwach Członkowskich UE](#) > [Cyprus](#)

Zabezpieczenie aktywów w toku postępowania w państwach członkowskich UE

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Jakie wyróżnia się rodzaje środków?

A. Każdy sąd, w ramach swojej właściwości cywilnej, może wydać nakaz sądowy (nakaz tymczasowy, bezterminowy lub określonego działania) lub wyznaczyć zarządcę we wszystkich przypadkach, w których uzna takie działanie za sprawiedliwe i właściwe, nawet jeżeli powód nie dochodzi żadnego odszkodowania ani zasądzenia innych środków i nie zostały one zasądzone. Sąd wydaje nakaz tymczasowy, jeżeli jest przekonany, że istnieje ważna kwestia, która wymaga rozstrzygnięcia w toku postępowania, że istnieje możliwość, iż powód jest uprawniony do otrzymania odszkodowania, oraz że brak nakazu tymczasowego może utrudnić lub uniemożliwić wymierzenie sprawiedliwości na późniejszym etapie (art. 32 ust. 1 ustawy o sądach 14/1960, z późniejszymi zmianami).

B. Sąd, przed którym toczy się postępowanie cywilne, może w dowolnym momencie wydać nakaz zajęcia, zabezpieczenia, oddania na przechowanie, sprzedaży, zatrzymania lub kontroli mienia będącego przedmiotem postępowania lub nakaz zapobiegający powstaniu szkody na osobie lub mieniu lub wystąpieniu negatywnych skutków, które poniosłaby dana osoba lub którym zostałoby poddane mienie, gdyby nakaz nie został wydany, w okresie oczekiwania na wydanie wyroku sądowego kończącego postępowanie mającego wpływ na taką osobę lub mienie lub na wykonanie wyroku sądu (rozdział 6 art. 4 ust. 1 ustawy o postępowaniu cywilnym). Celem nakazu wydanego na podstawie tego przepisu jest zabezpieczenie (poprzez wydanie konkretnych nakazów, o których mowa) mienia będącego przedmiotem postępowania w toku postępowania lub do czasu wykonania wyroku.

C. Każdy sąd, przed którym toczy się postępowanie cywilne dotyczące zadłużenia lub odszkodowania, może w dowolnym momencie po wniesieniu powództwa zarządzić, że pozwany nie może przenieść prawa własności do takiej części nieruchomości zapisanej na jego nazwisko lub którą ma prawo zapisać na swoje nazwisko jako właściciel jaka, zdaniem sądu, jest wystarczająca do pokrycia roszczenia powoda i kosztów postępowania. Nakaz zostanie wydany tylko wtedy, gdy sąd będzie przekonany, że roszczenie wniesione przez powoda jest zasadne oraz że w wyniku sprzedaży lub przeniesienia własności na osobę trzecią powód może zostać pozbawiony możliwości wykonania wydanego wyroku sądu (rozdział 6 art. 5 ust. 1 i 2). Wspomniany artykuł stosuje się w sprawach dotyczących zadłużenia lub odszkodowania, przy czym na mocy tego artykułu sąd ma kompetencje do wydania nakazu dotyczącego nieruchomości zapisanej na nazwisko pozwanego lub którą pozwany ma prawo zapisać na swoje nazwisko jako właściciel. Ma on na celu zamrożenie mienia do momentu wydania w przyszłości wyroku na korzyść powoda.

Zakres uprawnień sądu opisanych w pkt A powyżej jest wyraźnie szerszy niż zakres opisany w pkt B i C i odnosi się do kompetencji sądu do wydawania tymczasowych nakazów zaniechania określonego działania w ujęciu ogólnym. W pkt B i C wskazano konkretne rodzaje nakazów, jakie może wydać sąd.

Jak wynika z orzecnictwa Sądu Najwyższego, ogólne uprawnienie, o którym mowa w pkt A (art. 32 ustawy o

sądach), są szerokie i umożliwiają wydanie tymczasowego nakazu w odniesieniu do mienia, które nie jest przedmiotem powództwa głównego. Zgodnie z orzecznictwem sądy cypryjskie są uprawnione, na mocy art. 32 ustawy o sądach, do wydawania tymczasowych nakazów „Mareva” [nakazów, na mocy których zostają zamrożone aktywa (środki pieniężne lub ruchomości), których wydawanie mieści się w zakresie właściwości sądu, aby uniemożliwić wywiezienie aktywów poza granice właściwości sądu lub ich zbycie].

2 Jakie są warunki orzeczenia takich środków?

2.1 Postępowanie

Wnioski o wydanie nakazu tymczasowego można składać na każdym etapie postępowania w toczącej się sprawie cywilnej. Procedury składania wniosków są regulowane przepisami procesowymi dotyczącymi postępowania cywilnego. Ewentualna zwłoka po stronie powoda w złożeniu wniosku o zarządzenie środków tymczasowych stanowi czynnik, który sąd powinien wziąć pod uwagę.

Na mocy prawa cypryjskiego istnieje możliwość wydania nakazu tymczasowego bez powiadamiania drugiej strony (postępowanie z udziałem jednej strony, zob. rozdział 6 art. 9 ustawy o postępowaniu cywilnym). Tego rodzaju postępowanie stanowi środek wyjątkowy i w takim przypadku warunkiem procesowym, który musi być spełniony, aby sąd mógł skorzystać ze swobody uznania i zasądzić środek bez wysłuchania drugiej strony, jest pilny charakter sprawy. Sądy stosują tę zasadę w sposób rygorystyczny. Skutki nieuwajnienia przez powoda istotnych faktów w przypadku złożenia jednostronnego wniosku o wydanie nakazu tymczasowego (postępowanie z udziałem jednej strony) również są poważne.

Nakaz tymczasowy wydany w postępowaniu z udziałem jednej strony staje się skuteczny natychmiast po doręczeniu go pozwanemu, ale może zostać zwrócony do sądu niezwłocznie po doręczeniu, aby umożliwić pozwanemu zgłoszenie sprzeciwu wobec wydania nakazu. Każda strona trzecia, na którą nakaz ma bezpośredni wpływ, także może zwrócić się do sądu o wysłuchanie jej opinii w tej sprawie. Jeżeli pozwany zgłosi sprzeciw wobec nakazu, sąd przeprowadzi rozprawę, aby rozstrzygnąć, czy nakaz zostanie utrzymany w mocy, czy też należy go uchylić lub zmienić. Jeżeli nakaz nie zostanie utrzymany w mocy, powód ma prawo ponownie zwrócić się do sądu, pod warunkiem że zmieniły się istotne okoliczności sprawy. Należy także zauważyć, że we wszystkich przypadkach, w których wydano nakaz tymczasowy na podstawie jednostronnego wniosku (postępowanie z udziałem jednej strony), sąd nakazuje powodowi, na mocy wyraźnego przepisu prawnego, wniesienie kaucji zabezpieczającej w kwocie określonej przez sąd na poczet wszelkich strat, jakie może ponieść pozwany. Zgodnie z orzecznictwem sąd nie jest uprawniony do wydania nakazu, dopóki powód nie wniesie kaucji zabezpieczającej.

Możliwe jest, oczywiście, uzyskanie nakazu tymczasowego na podstawie wniosku z powiadowaniem (tj. przez powiadowanie drugiej strony). W takim przypadku sąd nie uwzględnia jednak czynnika, jakim jest pilny charakter sprawy.

2.2 Najważniejsze warunki

Sąd wydaje tymczasowy nakaz zaniechania określonego działania według swego uznania. Istnieją trzy podstawowe warunki, które muszą być spełnione, zanim sąd zdecyduje się skorzystać ze swobody uznania i po wyważeniu interesu stron podjąć decyzję o ewentualnym wydaniu nakazu, którego dotyczy wniosek:

- kwestia, którą należy rozpatrzyć, jest poważna (wystarczające będzie przedstawienie wzruszalnego domniemania na podstawie dowodów);
- istnieje prawdopodobieństwo wygrania sprawy (oczywista możliwość wygrania sprawy/oczywista szansa, że powód jest uprawniony do odszkodowania);
- wymierzenie sprawiedliwości na późniejszym etapie będzie trudne lub niemożliwe bez wydania nakazu (gdy przyznanie odszkodowania powodowi na końcowym etapie jest niewystarczające do zabezpieczenia jego praw).

Jak wspomniano powyżej, w tym zakresie zastosowanie ma zasada swobody sędziowskiej. Spełnienie powyższych trzech warunków nie oznacza automatycznego wydania nakazu. Sąd ma obowiązek rozważyć, czy w świetle wszystkich faktów i okoliczności wydanie żądanego nakazu jest sprawiedliwe i właściwe.

3 Przedmiot i charakter takich środków

3.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać takim środkom?

Z orzecznictwa wynika, że charakter/rodzaj składników mienia nie jest czynnikiem, który może ograniczać uprawnienia sądu. Charakter składników mienia może być jednak istotnym czynnikiem przy ocenie interesu stron przez sąd korzystający ze swobody uznania w zakresie wydania nakazu. Powód może w łatwiejszy sposób udowodnić ryzyko utraty środków pieniężnych na rachunku bankowym niż ryzyko przeniesienia praw własności do nieruchomości.

3.2 Jakie skutki mają te środki?

Po wydaniu nakazu każda strona, której dotyczy nakaz, ma prawny obowiązek zastosowania się do niego. Niezastosowanie się do nakazu stanowi obrazę sądu i podlega karze zgodnie z prawem. Ponadto każda osoba, która podlega do nieprzestrzegania nakazu wydanego przez sąd lub ułatwia jego nieprzestrzeganie, może zostać uznana winną obrazy sądu (art. 42 ustawy o sądach 14/1960, z późniejszymi zmianami).

3.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Nakaz wydany przez sąd zawiera specjalną klauzulę określającą okres jego obowiązywania. Zazwyczaj nakaz obowiązuje do momentu wydania wyroku kończącego postępowanie w sprawie lub do momentu jego uchylenia lub zmiany przez kolejny nakaz sądowy. Wydając wyrok kończący postępowanie w odniesieniu do postępowania głównego, sąd może umieścić w nim specjalną klauzulę dotyczącą utrzymania nakazu w mocy przez określony czas po wydaniu wyroku, aby ułatwić jego wykonanie.

4 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

Od wyroku sądu o wydaniu nakazu tymczasowego przysługuje środek zaskarżenia do Sądu Najwyższego. Od wyrok sądu o odmowie wydania nakazu tymczasowego także przysługuje środek zaskarżenia do Sądu Najwyższego.

Rozpatrując sprawę, Sąd Najwyższy dysponuje szerokim zakresem uprawnień. Sąd Najwyższy może wydać nakaz, którego wydania odmówił sąd pierwszej instancji, lub uchylić bądź zmienić nakaz wydany przez sąd niższej instancji. Należy jednak zauważyć, że postępowanie to nie stanowi ponownego rozpoznania sprawy. Wyrok sądu pierwszej instancji nie zostanie uchylone tylko dlatego, że Sąd Najwyższy skorzystałby ze swobody uznania w inny sposób. Sąd Najwyższy podejmie działanie tylko wtedy, gdy uzna, że sąd pierwszej instancji *błędnie* skorzystał ze swobody uznania.

Ostatnia aktualizacja: 16/12/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.